

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over haar brief van 5 april 2004 ter aanbieding van de zesde voortgangsrapportage Weer Samen Naar School (Kamerstuk 21860, nr. 72). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van .... De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Cornielje

De adjunct-griffier van de commissie
Boeve

- 1 Op welke wijze is de Stuurgroep WSNS+ (Weer Samen Naar School) actief betrokken bij samenwerkingsverbanden met een deelnamepercentage van vijf procent of meer? 4

Antwoord:

De samenwerkingsverbanden met een deelnamepercentage boven de 5% zijn in het voorjaar van 2002 benaderd om deel te nemen aan het project "specifieke aanpak wachtlijsten". Binnen deze aanpak hebben deze samenwerkingsverbanden een verbeterplan geschreven voor de periode 2002 – 2004. Het verbeterplan wordt uitgevoerd met ondersteuning van de expertgroep. De expertgroep ressorteert onder de stuurgroep WSNS plus. In de stuurgroep WSNS plus worden de ervaringen van de expertgroep besproken en de ondersteuning van de samenwerkingsverbanden vormgegeven.

Samenwerkingsverbanden die niet aan het project specifieke aanpak wachtlijsten hebben meegedaan zijn separaat door de Stuurgroep WSNS plus benaderd met een toegesneden aanbod aan ondersteuning. De stuurgroep zet regioconsulenten in bij de begeleiding en ondersteuning van deze samenwerkingsverbanden. Ook krijgen zij op maat ondersteuning op basis van de knelpunten die leiden tot het hoge verwijspercentage. Tevens krijgen deze verbanden de beschikking over de activiteiten van WSNS plus die specifiek gericht zijn op het oplossen van de knelpunten die hebben geleid tot een dergelijk hoog deelnamepercentage.

- 2 Is er ooit sprake geweest van een soort noodfonds voor samenwerkingsverbanden met veel zogenoemde onbetaalde instroom, bijvoorbeeld uit tehuizen of terugplaatsing uit scholen voor speciaal onderwijs? Zo ja, bestaat deze voorziening nog? Zo neen, waarom niet? 4

Antwoord:

Nee, daar is nooit sprake van geweest.

Samen met de onderwijsorganisaties is de onbetaalde instroom (sba0-sba0) en de instroom uit bovenregionale voorzieningen geanalyseerd (zie ook Tweede Voortgangsrapportage WSNS, d.d. 12 februari 2001, pag. 18 en 19). Uit deze analyse bleek dat alle samenwerkingsverbanden een bepaald percentage onbetaalde instroom en instroom uit bovenregionale voorzieningen hebben. Met de onderwijsorganisaties is overeengekomen dat samenwerkingsverbanden met een excessieve onverwachte instroom uit bovenregionale voorzieningen onderzocht zouden worden door de expertgroep plaatsingsbeleid (brief "Wijzigingen van de WPO, d.d. 02 april 2001). De expertgroep heeft in haar eindverslag

aangegeven, dat slechts enkele samenwerkingsverbanden mogelijk last hebben van onverwachte instroom, maar concludeerde dat het probleem van beperkte omvang is (“Plaatsingsproblematiek als signaal uit de WSNS praktijk”, pag. 65). Door de expertgroep is geadviseerd geen algemene maatregelen te nemen. Tegen deze achtergrond is er geen noodzaak geweest tot het treffen van een noodvoorziening.

- 3 Welke activiteiten worden in het komend jaar voor de vijftig samenwerkingsverbanden die nog een wachtlijst hebben extra ondernomen? Wat is de rol van de Stuurgroep hierbij? 4

Antwoord:

Volgens het onderzoek van de inspectie zijn er 22 nieuwe samenwerkingsverbanden waarbinnen speciale scholen voor basisonderwijs een beperkte wachtlijst hebben (één of twee leerlingen), veroorzaakt door tijdelijke knelpunten. Deze nieuwe gevallen worden gevolgd door de inspectie bij hun regulier schoolbezoek.

Samenwerkingsverbanden met een lange wachtlijst gedurende meerdere jaren participeren in het project “specifieke aanpak wachtlijsten”. Dit project is in oktober 2002 met 49 samenwerkingsverbanden gestart en loopt tot december 2004. Binnen dit project krijgen samenwerkingsverbanden financiële ondersteuning en ondersteuning van een expertgroep. Er zijn resultaatgerichte afspraken gemaakt over het duurzaam opheffen van de wachtlijsten. Deze samenwerkingsverbanden worden tot augustus 2004 ondersteund door de expertgroep, die ressorteert onder de Stuurgroep WSNS plus.

- 4 Bestaat er een causaal verband tussen de daling van 3.172 leerlingen in het speciaal basisonderwijs (sba) en de stijging van 7.745 in het speciaal onderwijs (so)? Is er sprake van (gedeeltelijke) ‘weglek’ van leerlingen? 3

Antwoord:

Er zijn geen onderzoeksgegevens bekend die aantonen dat er een causaal verband is tussen de stijging van het speciaal onderwijs en de daling van het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs. Of hier sprake is van weglek is dus niet met zekerheid te zeggen.

- 5 Doen er zich – gezien het feit dat er geen sprake is van financieel grensverkeer- knelpunten voor bij ‘van-sbao-naar-sbao’-verhuizingen (tabel 3: ‘In- door- en uitstroom speciaal basisonderwijs’)? 4

Antwoord:

Nee, er doen zich nauwelijks knelpunten voor bij “van sbao-naar-sbao-verhuizingen”. Deze problematiek is eind 2000 uitgebreid onderzocht. De Tweede Voortgangsrapportage WSNS doet hiervan verslag (12 februari 2002, pag. 18).

In het kader van de vorming van de samenwerkingsverbanden WSNS (voor 1998) zijn de leerlingenstromen over drie jaar in beeld gebracht. Op basis van deze analyse zijn de verbanden zo samengesteld dat zij goed aansluiten op het voedingsgebied van het speciaal basisonderwijs, zodat zich zo min mogelijk grensverkeer voordoet. Het grensverkeer is in de loop der jaren sterk afgenomen (van 26% in het schooljaar 1991/1992, naar 13% in 1998/1999).

Nadere analyse van de problematiek van het onbetaalde grensverkeer (leerlingen van sbao naar sbao) leerde dat er inderdaad sprake is van grensverkeer. Dit grensverkeer gaat echter altijd twee kanten op: kinderen die de speciale school voor basisonderwijs vanuit een ander samenwerkingsverband binnenkomen en kinderen die tegelijkertijd vertrekken. In bijna alle gevallen is de instroom van leerlingen met specifieke zorgbehoeften in een samenwerkingsverband ongeveer even groot als de uitstroom van dergelijke leerlingen uit

dat samenwerkingsverband. De verschillen van de in- en uitstroom van de sbao-leerlingen ten opzichte van alle leerlingen binnen een samenwerkingsverband zijn alleen in promillen uit te drukken. Om deze reden is afgezien van gedetailleerde regels voor het grensverkeer.

- 6 Kunt u inzicht geven in de uitstroom van het sbao naar het voortgezet onderwijs (verdeeld naar basisberoepsgerichte leerweg (bbl), leerweg ondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs)? 4

Antwoord:

Onderstaande tabel geeft de uitstroom uit het sbao naar bestemming volgens de opgave van de scholen op 1 oktober 2003. Deze is uitgesplitst naar een aantal vormen van voortgezet onderwijs.

Bestemming	aantal leerlingen	percentage
sbao	2005	15
bao	240	2
so	1064	8
vso	315	2
lwoo	4630	33
pro	3695	27
vmbo	1487	11
overig vo	101	1
onbekend (geen onderwijs)	289	2
Eindtotaal	13826	100

- 7 Gaat u externe factoren, zoals geografische ligging van de school, die volgens de Inspectie van het Onderwijs (Onderwijsverslag 2003, bijlage bij 29200 VIII, nr. 136) mede bepalend zijn voor het verwijzingspercentage, meenemen als realiteit in de verdere beleidsontwikkelingen aangaande het deelnemerpercentage? 4

Antwoord:

Externe factoren als geografische ligging zijn meegenomen in verschillende beleidsmaatregelen als de bestrijding van de wachtlijsten voor het speciaal basisonderwijs. Binnen het project “ Specifieke aanpak wachtlijsten” wordt op maat ondersteuning geboden. Ook bij beleidsmaatregelen ten aanzien van veiligheid en LGF (ZMOK) worden externe factoren meegewogen.

Het uitgangspunt van WSNS was echter dat regionale verschillen geen reden waren om het zorgbudget WSNS te differentiëren. Regionale verschillen worden door andere specifiek toegesneden maatregelen (als gewichtenregeling en GOA) opgevangen.

- 8 Kunt u inzicht verschaffen in de eventuele plaatsings- en onderzoekslijsten in het (voortgezet) speciaal onderwijs? 5

Antwoord:

De inspectie voert jaarlijks een onderzoek uit naar plaatsings- en onderzoekslijsten in het (v)so. De Kamer wordt hierover elk jaar voor de zomer geïnformeerd. De laatste brief dateert van 12 juni 2003 (Kamerstuk 28 600 VIII, nr. 133). Nog voor de zomer verwacht ik de rapportage van de inspectie over de wachtlijsten over 2004 naar u toe te kunnen zenden.

- 9 Wat is de relatie tussen het feit dat samenwerkingsverbanden beter doordrongen zijn van de onwenselijkheid van wachtlijsten en de afname van het aantal leerlingen op de wachtlijst? 6

Antwoord:

Zoals in de Zesde Voortgangsrapportage WSNS is aangegeven, lijkt het er op dat samenwerkingsverbanden beter zicht krijgen op het verwijzingsgedrag van hun basisscholen en doordrongen zijn van de onwenselijkheid van wachtlijsten. Samenwerkingsverbanden ondernemen op alle niveau's veel activiteiten om wachtlijsten duurzaam op te heffen.

- 10 Kunt u aangeven hoe lang de onderzoekstermijn is bij een Commissie voor Indiciestelling (CvI)? Indien deze termijn veel langer is dan bij een Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL), kunt u dan aangeven wat hiervan de oorzaken zijn en welke acties u gaat ondernemen om deze termijn in overeenstemming met de termijnen uit de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) te brengen? 6

Antwoord:

Volgens gegevens van de LCTI blijven de beslissingstermijnen van de CvI's binnen de 8 weken zoals gesteld in de AWB. Wel zijn er signalen dat in het voortraject vertragingen worden opgelopen. Hier ligt een complex van oorzaken aan ten grondslag. Op dit moment voert de inspectie een inventarisatie uit naar de doorlooptijden van dit voortraject binnen de REC's. In een aparte brief zal de Kamer binnenkort op de hoogte worden gesteld van de resultaten van deze inventarisatie.

- 11 Kunt u concreet aangeven uit welke onderzoeksgroep de 33 thuiszittende leerlingen komen? Zijn dit alleen leerlingen in de basisschoolleeftijd? Zijn dit alleen leerlingen die uitgestroomd zijn uit het (speciaal) basisonderwijs? 6

Antwoord:

Volgens de waarnemingen van de coördinatoren zaten er op 1 oktober 2003 binnen alle samenwerkingsverbanden WSNS 33 leerlingen thuis. Deze 33 leerlingen zijn tussen de 4 en 13 jaar oud. Er waren in totaal drie leerlingen die nog niet de leerplichtige leeftijd hadden bereikt. In het onderzoek van de inspectie is aangegeven dat er vijf leerlingen op de onderzoeklijst van de PCL staan en dat er één leerling op een wachtlijst van de speciale school voor basisonderwijs staat. De onderzoeksgroep die de coördinatoren bij deze vraag voor ogen hebben is dus breder dan de onderzoeksgroep van leerlingen die op een wachtlijst voor de toelating tot het speciaal basisonderwijs zijn geplaatst (zie ook het antwoord op vraag 13).

Deze leerlingen zijn vooral uit het reguliere onderwijs gestroomd (15), uit het speciaal basisonderwijs (6) of uit het speciaal onderwijs / medisch kinderdagverblijf (2). Van 10 leerlingen is de herkomst niet geregistreerd.

Deze leerlingen zijn geplaatst op verschillende onderwijsinstellingen. 7 Leerlingen zijn in het speciaal basisonderwijs geplaatst, 6 in het speciaal onderwijs, 4 in het regulier basisonderwijs en 3 op onderwijsinstellingen in het buitenland. Van 10 leerlingen is niet geregistreerd waar zij zijn geplaatst.

- 12 Vorig jaar inventariseerde de Onderwijsinspectie 50 thuiszittende leerlingen: kunt u aangeven of er sprake is van overlap met de 33 thuiszittende leerlingen per oktober 2003? Zo ja, wat is hiervan de oorzaak? 6

Antwoord:

Er is geen overlap met vorig jaar. 1 leerling zit volgens de inventarisatie van dit jaar sinds 01-08-2002 thuis. Deze leerling is vorig jaar niet opgegeven.

- 13 Kunt u aangeven waarom 33 leerlingen per oktober 2003 thuiszitten? Welke activiteiten worden ontpleoid om het aantal thuiszitters terug te dringen? 6

Antwoord:

5 leerlingen stonden op de onderzoeklijst van de PCL, één leerling stond op de plaatsingslijst voor een speciale school voor basisonderwijs. Voor 27 leerlingen gelden andere redenen:

verhuizing binnen of buiten Nederland (7), onderzoeklijst of plaatsingslijst speciaal onderwijs (7), plaatsing in of uit een MKD (2), afschaffing vervoerskosten (2), ouders weigeren mee te werken aan onderzoek of plaatsing (2). Van de overige leerlingen zijn geen gegevens bekend.

De inspectie heeft contact gezocht met de desbetreffende leerplichtambtenaren en hun gevraagd een zo spoedig mogelijke hervatting van het schoolbezoek van deze kinderen te bewerkstelligen. Indien de leerplichtambtenaar bericht dat haar of zijn activiteiten niet het gewenste resultaat hebben, zal de inspectie bemiddelen.

- 14 Is er sprake van een structurele oplossing met betrekking tot het aantal leerlingen op een wachtlijst, dat is afgenomen? Is dit gekoppeld aan extra ondersteuning en extra middelen? Zo neen, wat is hiervan volgens u dan wel de oorzaak? 7

Antwoord:

Veel samenwerkingsverbanden die meedoen aan het project "specifieke aanpak wachtlijsten" hebben zich gericht op een vergroting van de zorg in het basisonderwijs en hebben activiteiten gekozen die er toe leiden dat er minder leerlingen onnodig worden doorverwezen. De vermindering van het aantal leerlingen op de wachtlijst zal daarom structureel van aard zijn.

- 15 Wat is de oorzaak van de afname van de wachtlijsten in de Randstad? 7

Antwoord:

Relatief gezien hadden de samenwerkingsverbanden in de Randstad de meeste leerlingen op een wachtlijst. Er is daarom extra geïnvesteerd in deze samenwerkingsverbanden, zowel in financiële middelen als in ondersteuning.

- 16 Onderschrijft u de opvatting dat het verkleinen en voorkomen van wachtlijsten het beste geschiedt door verbetering van de zorg in het basisonderwijs? Zo ja, hoe bevordert u dit? Welke concrete activiteiten worden getroffen om de zorg op de basisschool te verbeteren? 7

Antwoord:

Voor het duurzaam voorkomen van wachtlijsten is geïnvesteerd in de zorg op basisscholen. Samenwerkingsverbanden die meedoen aan het project Specifieke aanpak wachtlijsten

hebben bij de start ondersteuning gekregen van de expertgroep bij het opstellen van verbeterplannen. De verbeterplannen zijn expliciet gericht op het duurzaam voorkomen van wachtlijsten en investeren veel in de zorg op reguliere basisscholen.

Voorbeelden van activiteiten zijn onder meer: zorgprofielen van basisscholen in kaart brengen, scholing van intern begeleiders, werken met het protocol dyslexie, begeleiding van scholen die veel verwijzen.

- 17 Wat is het gevolg voor de eigen docenten van het bieden van extra hulp en begeleiding van kinderen op een wachtlijst? 7

Antwoord:

Door het bieden van extra hulp en begeleiding van kinderen op een wachtlijst krijgt de docent meer kennis over de ondersteuning van de zorgbehoeften van een leerling en meer vaardigheden in de begeleiding van een leerling.

- 18 Wat is de reden dat er minder leerlingen naar het speciaal onderwijs worden verwezen? 7

Antwoord:

In de Zesde Voortgangsrapportage WSNS is aangegeven dat de uitstroom uit het speciaal basisonderwijs naar het speciaal onderwijs licht is gedaald (met 5,9%). Deze leerlingenstroom is in verband met de invoering van LGF van belang: er heeft geen grote uitstroom vanuit het speciaal basisonderwijs naar het speciaal onderwijs plaatsgevonden, in tegendeel zelfs.

De reden hiervoor zou kunnen liggen bij de invoering van LGF (augustus 2003) en de objectivering van de indicatiecriteria.

- 19 Op welke wijze wordt getracht de bestuurskracht van samenwerkingsverbanden te versterken opdat (zwakke) bestuurskracht, zoals blijkt uit onderzoek, niet negatief interfereert met het beleid van een samenwerkingsverband? 8

Antwoord:

WSNS plus zet via professionaliseringstrajecten voor zowel bovenschools directeurs als coördinatoren in op versterking van de bestuurskracht. Tevens wordt er vanuit de Stuurgroep WSNS plus afstemming nagestreefd met de landelijke besturenorganisaties op dit terrein en worden er met die organisaties afspraken gemaakt over gezamenlijke ondersteuning van verbanden die worstelen met bestuurlijke vraagstukken.

Andere activiteiten van WSNS plus gericht op het vergroten van de bestuurskracht zijn onder meer de ondersteuning door regioconsulenten, een managementgame, invoering van een checklist ketenverantwoordelijkheid en invoering en uitwerking van een model voor een functionele bovenschoolse zorgstructuur.

- 20 Op welke manier bevordert u dat ook andere samenwerkingsverbanden de succesfactoren, zoals beschreven in uw brief, omzetten in maatregelen? 8

Antwoord:

Hiervoor is WSNS plus in het leven geroepen. Succesfactoren omzetten in maatregelen kan het beste door het veld zelf worden begeleid. WSNS plus doet dit via de geëigende communicatiekanalen, door middel van thematische conferenties, seminars en symposia,

door maatwerkondersteuning op basis van de succesfactoren door deelprojectleiders WSNS plus en de regioconsulenten WSNS plus en door het inwerking stellen van een informatiecentrum ken- en stuurgetallen. Ook heeft WSNS plus een kijk- en leerroute gestart, waarbij scholen en samenwerkingsverbanden functioneel kennis nemen van ontwikkelingen elders.

- 21 Heeft het feit dat aansluiting met het vervolgonderwijs als knelpunt wordt gezien, te maken met verminderde bereidheid van het voortgezet onderwijs om leerlingen uit het sbao toe te laten? Zo ja hoe verklaart u dit? 9

Antwoord:

Mij zijn geen gegevens of signalen bekend die wijzen op verminderde bereidheid van het voortgezet onderwijs om leerlingen uit het speciaal basisonderwijs toe te laten. Voor vo-scholen is er geen verschil tussen leerlingen die afkomstig zijn van een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs. Vmbo-scholen ontvangen voor alle leerlingen met een indicatie voor leerwegondersteunend onderwijs extra bekostiging. Daarnaast ontvangt elk samenwerkingsverband vo een regionaal zorgbudget dat ingezet kan worden voor de begeleiding van leerlingen die (net) niet aan de criteria voor een indicatie voor leerwegondersteunend onderwijs voldoen.

- 22 Kunt u aangeven op welke wijze basisscholen een interne begeleider bekostigen? 9

Antwoord:

Interne begeleiders worden betaald uit zowel de reguliere bekostiging als de zorgmiddelen WSNS.

- 23 Waarom hebben de scholen nog te weinig diagnose-instrumenten beschikbaar waardoor zij aangewezen zijn op dure externe onderzoeken? Gaat u verandering brengen in die situatie? 9

Antwoord:

WSNS beleid is er op gericht leraren te ondersteunen bij het begeleiden van zorgbehoeften van leerlingen. Dat kan bijvoorbeeld door de deskundigheid van de leraar en intern begeleider te vergroten en materiaal ter beschikking te stellen waardoor handvatten worden geboden bij het signaleren, de diagnostiek en het remediëren. De Stuurgroep WSNS plus heeft de afgelopen periode veel activiteiten opgezet om de deskundigheid van leraren en intern begeleiders te vergroten.

Diagnostiek van bijvoorbeeld ADHD en dyslexie is echter een specialistische taak die belegd is bij de zorginstellingen. Voor bijvoorbeeld de verdere implementatie van de dyslexieaanpak tot en met 2006 heeft het ministerie van VWS het College van Zorgverzekeringen gevraagd om concrete voorstellen te doen en de voorbereiding van de eerste fase in 2004 ter hand te nemen. Fase 1 omvat de ontwikkeling van een diagnostisch instrument om in de praktijk te kunnen beoordelen welke groep kinderen in aanmerking zou moeten komen voor behandeling van dyslexie in de (gezondheids)zorg (zie ook antwoord op vraag 43).

- 24 Is er voldoende financiële ruimte voor noodzakelijke onderzoeken op basisscholen of blijven kinderen en ouders door een tekort aan middelen verstoken van een noodzakelijke diagnose? Betekent dit dan ook dat alleen draagkrachtige ouders in staat zijn het onderzoek dan zelf te financieren? 9

Antwoord:

De verdeling van de zorgmiddelen WSNS is een taak van het samenwerkingsverband zelf. In het zorgplan van het samenwerkingsverband wordt weergegeven aan welke activiteiten het zorgbudget wordt uitgegeven. Veel samenwerkingsverbanden hebben een centrale voorziening voor onderzoek naar zorgbehoefte van leerlingen (onder meer: zorgloket, afspraak met OBD). Zie ook de antwoorden op vragen 23 en 43.

- 25 Was er ten tijde van de uitvoering van de monitor Weer Samen Naar School (WSNS) ook al sprake van leerlingen met een zogenaamd 'rugzakje' op de sbao-scholen? Zo neen, wat zal dan het gevolg zijn voor de ervaren werkdruk als ook deze kinderen de weg naar het sbao weten te vinden? 9

Antwoord:

Nee, ten tijde van de monitor zaten er nog geen leerlingen met een rugzakje op een speciale school voor basisonderwijs. De monitor is in mei 2003 afgenomen, LGF is in augustus 2003 ingevoerd.

In de wet is geregeld dat alleen met opgaaf van reden een leerling met een rugzakje kan worden geplaatst in het speciaal basisonderwijs. Als zo'n leerling bij uitzondering toch in het speciaal basisonderwijs wordt geplaatst, dan neemt hij zijn rugzakje mee, waardoor met de extra middelen voldoende ondersteuning kan worden geboden. Er zijn daarom geen gevolgen voor de ervaren werkdruk.

- 26 Is de respons van 66% bij de WSNS-monitor voldoende om op basis hiervan landelijk beleid te ontwikkelen en de conclusie te trekken dat er weinig veranderingen zijn ten opzichte van voorgaande jaren? 9

Antwoord:

De onderzoekers hebben de respons nader onderzocht en hebben geconstateerd dat deze representatief is voor de gehele groep coördinatoren.

Een respons van 66% betekent dat tweederde van de coördinatoren de vragen van de WSNS-monitor heeft beantwoord. Dit geeft een stevige basis voor een landelijk beleid. De afgelopen jaren zijn weinig veranderingen opgetreden ten aanzien van de structuur van samenwerkingsverbanden, hun functioneren, de inzet van de middelen en formatie en het beleid van samenwerkingsverbanden.

- 27 Wat is de relatie tussen de toegenomen werkdruk, zoals blijkt uit WSNS-monitor, en het verkleinen van de wachtlijsten? 9

Antwoord:

De ervaring van werkdruk wordt door een groot aantal factoren bepaald. Er is voor zover bekend geen relatie tussen het verkleinen van de wachtlijsten en de ervaren werkdruk. Daarvoor is het aantal leerlingen op een wachtlijst landelijk gezien ook te klein. Indien alle leerlingen op de wachtlijst in een keer zouden worden geplaatst dan zou het deelnamepercentage van leerlingen in het speciaal basisonderwijs slechts met enkele promillen stijgen. Immers het totale aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs per 1-10-2003 bedraagt 51.499 terwijl er op dezelfde datum 240 leerlingen op de wachtlijst staan.

- 28 Kunt u aangeven, mede in het licht van de komende evaluatie, op welke wijze men afstemming en samenwerking met leerlinggebonden financiering en het 9

achterstandenbeleid vorm en inhoud geeft?

Antwoord:

WSNS plus heeft hiervoor in samenwerking met onder meer het Landelijk Centrum Onderwijs Jeugdzorg (LOCJ) en het Transferpunt Onderwijs Achterstanden (TOA) verschillende activiteiten opgezet.

Ten aanzien van LGF:

- "Warme Voorlichting" om de partijen in de samenwerkingsverbanden WSNS te informeren over de invoering van het LGF.
- Een pilot van 35 samenwerkingsverbanden en 4 REC's uit de 4 clusters om gezamenlijk uitwerking te geven aan het toeleidingstraject CvI, plaatsing in de REC-scholen, het verkrijgen van een Rugzak en mogelijk opzet van preventieve ambulante begeleiding. Daarna een uitwerking van samenwerkingsvormen tussen beide werkvelden.
- Samenwerking met het Landelijk Netwerk Autisme (LNA) om een koppeling te realiseren tussen de samenwerkingsverbanden, het LNA en de REC's.

Ten aanzien van het achterstandenbeleid:

- Een expertmeeting met betrokkenen uit het veld, wetenschappers, inspectie en overheid over de vraag hoe integratie in de toekomst op de werkvloer invulling kan en moet krijgen.
- Inhoudelijk overleg op welke wijze de aanpak van onderwijsachterstanden ten aanzien van de schoolontwikkeling kan worden gekoppeld of geïntegreerd in de ontwikkeltrajecten van WSNS plus.
- Een uitgebreid project met de Landelijke Pedagogische Centra om de successen van integratie van beide trajecten op de werkvloer actief te verspreiden in het veld. Deze schoolvoorbeelden worden gekoppeld aan startende, veelbelovende initiatieven. In tweede fase zullen "lerende netwerken" worden opgezet.

29 Kunt u ons uitgebreider informeren over de aard en omvang van de drie belangrijkste knelpunten, te weten: verdichting van de problematiek en de daardoor toegenomen werkdruk, de krapte van de middelen, en de aansluiting bij en samenwerking met het vervolgonderwijs. Kunt u per knelpunt aangeven welke oplossing u gaat bieden?

9

Antwoord:

- a. De verdichting van de problematiek is het gevolg van het beleid van Weer Samen Naar School. Door WSNS zijn basisscholen beter in staat om aan de zorgbehoefte van leerlingen te voldoen. Dat betekent een verdichting van de problematiek op basisscholen. Hierdoor worden alleen de leerlingen met een zwaardere zorgbehoefte doorverwezen naar het speciaal basisonderwijs, waardoor ook hier een verdichting van de problematiek kan worden gevoeld.

De afgelopen jaren zijn veel activiteiten ondernomen om de verdichting van de problematiek te verlichten, onder meer groeps-groote verkleining, instrumentenontwikkeling om leraren te ondersteunen bij het begeleiden van zorgbehoefte van leerlingen en personeelsmaatregelen voor het speciaal basisonderwijs.

- b. De krapte van de middelen.

De middelen om de zorgbehoefte van leerlingen te ondersteunen en begeleiden zijn gebudgetteerd. Er moeten gezamenlijke keuzes worden gemaakt ten aanzien van de inzet van deze middelen. Deze keuzes worden neergelegd in het zorgplan

van het samenwerkingsverband.

Parallel aan het WSNS zorgbudget is de afgelopen jaren het project "Groepsgrootte en kwaliteit" uitgevoerd, waardoor structureel 636 miljoen euro is toegevoegd aan de reguliere bekostiging van de basisscholen. De groepsgrootte middelen zijn ten tijde van de start van WSNS als randvoorwaarde aangemerkt.

De afgelopen jaren zijn diverse algemene financiële impulsen aan samenwerkingsverbanden gegeven om de wachtlijsten te bestrijden en de kwaliteit van de zorg te verbeteren. Daarnaast is het WSNS zorgbudget per januari 2004 verhoogd in een oplopende reeks: vanaf 2006 is er structureel 16 miljoen euro extra beschikbaar.

- c. Aansluiting voortgezet onderwijs. De informatie over een leerling komt niet aan, is onvolledig of wordt niet door de VO-school gebruikt.

Op basis van (bestaande) inventarisaties van de trendbreuken tussen en binnen verschillende sectoren wordt voor het einde van het jaar 2004 een plan van aanpak opgesteld met een pakket aan maatregelen die vanaf 2005 worden uitgevoerd. Ik denk hierbij vooralsnog aan de volgende acties met betrekking tot de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs:

- Bestaande doorlopende leerlingvolgsystemen/onderwijskundige rapporten worden geïnventariseerd en de mogelijkheden worden onderzocht van zorg- en toetsdossiers die in beide sectoren gebruikt kunnen worden voor beslissingen over het zorgarrangement van een leerling.
- Mede op basis van deze inventarisatie wordt de ontwikkeling van doorlopende leerlingvolgsystemen en digitale portfolio's gefaciliteerd.
- Het doorstromingsbeleid van scholen krijgt meer accent in het toezicht door de Inspectie. De Inspectie wordt daarbij gevraagd met name te letten op de wijze waarop de VO-school het advies van de basisschool en de CITO-score van de leerlingen weegt in haar toelatings- en plaatsingsbeleid.

- 30 Kunt u aangeven hoe de meerwaarde van de samenwerkingsverbanden wordt vergroot door het gebruik van ken- en stuurgetallen, gezien de constatering dat er sprake is van een zwakke bestuurskracht? 10

Antwoord:

WSNS plus draagt zorg voor een terugkoppeling van beleidsaanbevelingen op bestuurlijk niveau die direct gerelateerd zijn aan de ken- en stuurgetallen van het verband en begeleidt zodanig verbanden op bestuurlijk niveau bij het uitvoeren van het bestuurlijk beleid.

Hierbij gaat het vooral om het ondersteunen van de verbanden bij het op de juiste wijze gebruik maken van en interpreteren van ken- en stuurgetallen en dan vooral gericht op het formuleren van beleid en uitvoeren van voorgenomen beleid op grond van de relevante ken- en stuurgetallen.

- 31 Hoe vaak wordt er bij een negatieve beschikking naar het Regionaal Expertise Centrum (REC) verwezen? 10

Antwoord:

Het onderzoek “Zorgleerlingen en de PCL” dat als bijlage bij de Zesde Voortgangsrapportage is meegestuurd geeft hierover op pagina 40 meer duidelijkheid. Het blijkt dat 95 PCL’s in het schooljaar 2001-2002 ongeveer 310 keer hebben doorverwezen naar het REC.

Ongeveer 92% van alle PCL-beschikkingen zijn positief. Per jaar worden ongeveer 11.000 nieuwe beschikkingen afgegeven (1-10-2003).

- 32 Hoe vaak volgt er na verwijzing naar het REC een negatieve beschikking van de CvI, waardoor er heroverweging van de PCL dient plaats te vinden (WPO, artikel 23 lid 1 - 2e volzin)? Kunt u in dit verband aangeven hoe vaak er sprake is van een ‘rugzak-leerling’ op het sbao en welke reden van inschrijving het sbao dan hanteert (WPO, artikel 70a lid 2 laatste volzin)? 10

Antwoord:

Uit het onderzoek “Zorgleerlingen en de PCL” blijkt (pag. 40) dat van de 310 doorverwijzingen er 255 leerlingen zijn geplaatst (82%).

Op 1 oktober 2003 zaten er 65 leerlingen met een rugzak in het speciaal basisonderwijs, op 16 januari 2004 waren dat er 123. Op dit moment bestaat er nog onvoldoende inzicht in de reden van inschrijving die de speciale school voor basisonderwijs hanteert. Meer informatie hierover zal in de volgende voortgangsrapportage LGF worden gegeven.

- 33 Hoe groot is de kans dat leerlingen ‘te zwaar’ bevonden worden door de PCL en vervolgens ‘te licht’ bevonden worden door de CvI van het REC, die eigen indicatiecriteria hanteert, waardoor deze leerlingen tussen wal en schip geraken? 10

Antwoord:

Sinds augustus 2003 gelden geobjectiveerde criteria voor de toelating tot het speciaal onderwijs. Bij de beoordeling van een leerling kan de Permanente Commissie Leerlingenzorg rekening houden met deze criteria, waardoor onnodige verwijzing wordt voorkomen. Daarnaast is in de wet opgenomen dat een leerling, die is afgewezen door de CvI, door de PCL niet kan worden geweigerd omdat deze leerling “te zwaar” is voor het speciaal basisonderwijs.

- 34 Kunt u de opmars van sociaal-emotionele problemen als verwijzingsgrond verklaren? 10

Antwoord:

Hierover zijn geen feitelijke gegevens bekend. Over het algemeen is er in de maatschappij een bredere tendens zichtbaar van groei van sociaal-emotionele problemen. Mogelijk worden meer leerlingen met leerproblemen beter in het reguliere onderwijs opgevangen doordat de zorgcapaciteit daar is toegenomen.

- 35 Op welke wijze worden basisscholen beter toegerust om met sociaal-emotionele problemen om te kunnen gaan? 10

Antwoord:

WSNS plus heeft een apart ondersteuningsaanbod ontwikkeld, waardoor ondersteuning op maat door regioconsulenten en inzet van schoolbegeleidingsdiensten mogelijk is. Scholen die inmiddels geslaagd zijn in het toepassen van adequate interventies op dit gebied worden door WSNS plus gefaciliteerd om andere scholen kennis te laten nemen van hun

ontwikkelingen.

WSNS plus richt zich de komende twee jaren heel specifiek op het primaire proces en zal inzetten op onder meer:

- gedragsproblemen in de groep
- handelingsgericht werken o.b.v. handelingsgerichte diagnostiek
- werken met groepsplannen sociaal-emotionele ontwikkeling

Ook wordt samen met de educatieve uitgevers en het CITO gewerkt aan het ontwikkelen en operationaliseren van een specifiek onderwijsaanbod voor leerling met sociaal emotionele problemen en een leerlingvolgsysteem dat de ontwikkelingen van leerlingen signaleert, meet en ontwikkelingsmogelijkheden vaststelt.

- 36 Ziet u voor de PCL een rol weggelegd bij onderwerpen als veiligheid en dyslexie? Zo ja, kunt u aangeven welke rol? 10

Antwoord:

Een Permanente Commissie Leerlingenzorg heeft als voorziening binnen het samenwerkingsverband als wettelijke taak het afgeven van beschikkingen voor toelating tot het speciaal basisonderwijs. Het is aan de samenwerkingsverbanden of zij de taken van de PCL willen uitbreiden. Voor de PCL zie ik geen expliciete rol weggelegd bij onderwerpen als veiligheid en dyslexie.

- 37 Hoe kan het dat samenwerkingsverbanden geen goed zicht hebben op wat scholen aan zorg kunnen bieden? 10

Antwoord:

Enerzijds komt dat omdat een gemiddeld samenwerkingsverband bestaat uit 26 basisscholen en 1 ½ speciale school voor basisonderwijs. Dat betekent dat het samenstellen en actueel houden van een overzicht van de zorgprofielen van alle scholen binnen een samenwerkingsverband veel tijd kost.

Anderzijds komt dat omdat de samenwerking in sommige samenwerkingsverbanden nog te weinig inhoudelijk van aard is.

Alle samenwerkingsverbanden die deelnemen in het project “Specifieke aanpak Wachtlijsten” hebben een zorgscan op alle basisscholen uitgevoerd en hebben inmiddels een goed overzicht over de zorgprofielen van de deelnemende basisscholen. Ook WSNS plus stimuleert actief het gebruik van de zorgscan in samenwerkingsverbanden.

- 38 Kunt u verklaren waarom driekwart van de brede PCL's vindt dat zij niet tijdig worden ingeschakeld? 10

Antwoord:

Een brede PCL heeft naast de wettelijke taken als het afgeven van een PCL-beschikking ook taken op het gebied van het verzamelen van aanvullend onderzoek en de zorgverlening aan leerlingen. Dit is een keuze van het betreffende samenwerkingsverband zelf. Voor de uitoefening van deze taken moet een brede PCL wel tijdig worden ingeschakeld. Een basisschool probeert juist zo lang mogelijk zo veel mogelijk ondersteuning aan leerlingen te bieden. Als blijkt dat uiteindelijk een leerling toch wordt doorverwezen, dan kan een PCL het gevoel krijgen dat zij niet tijdig worden ingeschakeld. Een andere mogelijke verklaring kan zijn dat het binnen het samenwerkingsverband onvoldoende bekend is dat de PCL ook andere taken vervult.

- 39 Hoe verhoudt de meerwaarde van PCL's zich tot de mening van driekwart van de PCL's dat zij niet tijdig worden ingeschakeld bij de zorgverlening van de leerlingen? 10

Antwoord:

Uit het onderzoek "Zorgleerlingen en de PCL", dat als bijlage bij de zesde voortgangsrapportage WSNS is gevoegd, blijkt dat ongeveer tweederde van de PCL's zich beperken tot een controle en beoordelingstaak ten einde een beschikking te kunnen afgeven voor de toelating tot het speciaal basisonderwijs. Eenderde van de PCL's heeft een bredere taakopvatting en doet aanvullend onderzoek of geeft op verzoek adviezen aan de school over begeleiding en extra zorg. Van deze groep brede PCL's vindt driekwart dat zij niet tijdig wordt ingeschakeld.

De meerwaarde van de PCL's ligt in een goede uitoefening van hun wettelijke taak inzake het afgeven van een beschikking voor de toelating tot het speciaal basisonderwijs. Een samenwerkingsverband kiest er zelf voor om de taken van de PCL uit te breiden, bijvoorbeeld bij de zorgverlening van de leerlingen. Indien er na zo'n keuze blijkt dat de PCL niet tijdig wordt ingeschakeld bij de uitoefening van de extra taken, dan heeft dat geen relatie met de meerwaarde van de wettelijke taken van de PCL.

- 40 Is er een relatie tussen het tweede knelpunt uit de WSNS-monitor, namelijk de krapte van de middelen en het feit dat leraren in het basisonderwijs 28% van hun leerlingen aanmerken als zorgleerlingen, terwijl de samenwerkingsverbanden in een bekostiging voor iets meer dan 5% van de leerlingen voorziet.? Kunt u ons informeren over de omvang van de bekostiging in het lwoo en praktijkonderwijs en het regionale zorgbudget in het vmbo en dit vergelijken met de zorgbekostiging in het primair onderwijs? 11

Antwoord:

Uit het onderzoek "Zorgleerlingen en de PCL" blijkt dat leraren van de 25 leerlingen er ongeveer 7 aanwijzen die aanzienlijk meer zorg en aandacht nodig hebben dan de overige groep leerlingen. In de praktijk zullen er echter grote verschillen zijn in de mate waarin deze leerlingen extra zorg behoeven. De reguliere bekostiging van basisscholen maakt het mogelijk dat scholen in de organisatie van het onderwijs rekening houden met deze verschillen. Voor een beperkte groep is de zorgbehoefte zo groot dat die niet binnen de reguliere bekostiging opgevangen kan worden. Voor deze leerlingen zijn de extra zorgmiddelen beschikbaar.

Het totale aantal vmbo-leerlingen is ongeveer 500.000 leerlingen. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat 65% van de leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs in zal stromen in één van de leerwegen van de bovenbouw van het vmbo. Dit percentage leerlingen is in de berekening van het aantal vmbo-leerlingen toegerekend aan het totale aantal vmbo leerlingen. Het totale aantal leerlingen praktijkonderwijs bedraagt bijna 25.000. Het aantal vmbo-leerlingen met een indicatie voor leerwegondersteunend onderwijs is bijna 80.000. Het totale aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs is bijna 900.000. Deze cijfers zijn gebaseerd op de leerlingentelling van 1 oktober 2003. Het is totale budget dat beschikbaar is voor leerwegondersteuning en praktijkonderwijs bedraagt ongeveer 360 miljoen euro, waarvan in 2004 ruim 30 miljoen euro bestemd is voor de regionale zorgbudgetten die de samenwerkingsverbanden vo ontvangen.

Hiernaast ontvangen scholen voor voortgezet onderwijs extra middelen voor cumi-leerlingen. Voor de begeleiding van leerlingen met dyslexie ontvangen scholen jaarlijks een vast bedrag.

Een vergelijking tussen het zorgbudget voor het vmbo en de zorgbekostiging in het primair onderwijs is niet goed mogelijk, aangezien de zorg in beide onderwijssystemen anders is opgezet. Binnen het primair onderwijs kan naast het zorgbudget van WSNS ook het

onderwijsachterstandenbudget, het budget voor het speciaal onderwijs, en de budgetten voor de gewichtenregeling en de groepsgrootte verkleining worden meegeteld.

- 41 Krijgt de deskundigheidsbevordering ten aanzien van dyslexie, ADHD, Autisme en hoogbegaafdheid, waarop de stuurgroep WSNS+ de afgelopen periode heeft ingezet, inmiddels ook meer aandacht in het lesaanbod van de pabo's? 11

Binnen WSNS plus is er extra aandacht voor het verbeteren van het onderwijsaanbod aan zorgleerlingen. Er wordt momenteel gewerkt aan het ontwikkelen van een zorgroute voor zorgleerlingen die tevens geïmplementeerd zal worden in de PABO. Daarnaast heeft WSNS plus een pilot uitgezet met een aantal regionaal gespreide PABO's om gezamenlijk te komen tot een curriculum "kinderen met speciale rechten". Er worden ook specifieke activiteiten ontwikkeld die gericht zijn op het beter toerusten van leraren en lerarenopleidingen.

- 42 Gaat u de Onderwijsinspectie vragen om ook onderzoek te doen naar de wijze waarop scholen voor voortgezet onderwijs in de eerste twee leerjaren omgaan met ADHD, dyslexie of een stoornis in het autistisch spectrum, en hoogbegaafde kinderen? 11

Ik heb onderzoek naar de wijze waarop scholen voor voortgezet onderwijs omgaan met deze leerlingen reeds onder de aandacht van de Onderwijsinspectie gebracht. De inspectie zal daarnaast binnen haar totale systeem van de beoordeling van zorg en begeleiding aandacht besteden aan de omgang met leerlingen met dyslexie, aan autisme verwante stoornissen, ADHD en hoogbegaafde leerlingen.

- 43 Wat wordt er gedaan om leerlingen vroegtijdig te diagnosticeren, waardoor gerichtere behandeling kan plaatsvinden? 12

De deskundigheidsvergroting van leraren is met name gericht op het signaleren van zorgleerlingen en het handelingsgericht werken. Hiervoor wordt onder andere een zorgroute voor zorgleerlingen ontwikkeld door WSNS plus. WSNS plus zal tevens expliciet aandacht besteden aan en pilots inrichten voor handelingsgericht werken en handelingsgerichte diagnostiek. Ook netwerken van leraren zijn essentieel voor deskundigheidsbevordering. Diagnostiek van bijvoorbeeld ADHD en dyslexie is een specialistische taak die belegd is bij de zorginstellingen. Voor bijvoorbeeld de verdere implementatie van de dyslexieaanpak tot en met 2006 heeft het ministerie van VWS het College van Zorgverzekeringen gevraagd om concrete voorstellen te doen en de voorbereiding van de eerste fase in 2004 ter hand te nemen. Fase 1 omvat de ontwikkeling van een diagnostisch instrument om in de praktijk te kunnen beoordelen welke groep kinderen in aanmerking zou moeten komen voor behandeling in de (gezondheids)zorg.

- 44 Kunt u ons meer informatie verschaffen over de aanpak van het masterplan dyslexie, met name over de resultaatverplichtingen die voor dit plan gelden? 12

Ik heb de betrokkenen gevraagd om bij de monitoring van het Masterplan extra aandacht te schenken aan het gebruik en de afname van producten, deelname aan scholing, gebruik van het draaiboek, gebruik van protocollen en deelname aan regiobijeenkomsten. De implementatie naar alle scholen, ook na 2005 vraagt extra aandacht. Concreet op te leveren producten/activiteiten van het Masterplan zijn onder andere:

- een overzicht van effectieve en minder effectieve interventies in PO;
- een implementatiekoffer met alle benodigde materialen voor

samenwerkingsverbanden / schoolbesturen;

- een train de trainer-scholingsmap, met daarin trainingen voor educatieve infrastructuur voor de protocollen en de optimale aanpak dyslexie, inclusief uitvoering ervan;
- acht regionale bijeenkomsten voor onder andere leesspecialisten, intern begeleiders, directies over de opbrengsten van de hoofdprojecten.
- een ontwerp van de postacademische cursus “inbedden omgaan met leesproblemen en dyslexie in de initiële en voortgezette opleiding van leraren en leraar-specialisten”;
- coachingstrajecten voor IB-ers, RT-ers en zorgcoördinatoren;
- een verwijfsprotocol voor onderwijs en externe zorg;
- een steunpunt Dyslexie voor ouders inclusief communicatieplan;
- een gespreksprotocol voor afstemming ouders, school en externe zorg.

- 45 Wat is de reden dat er weinig initiatieven zijn om de samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen voor kinderen met ADHD te bevorderen? 12

Antwoord:

Uit studie van het landelijk Centrum Onderwijs & jeugdzorg (LCOJ) blijkt dat er weinig initiatieven zijn om de samenwerking te bevorderen tussen zorg- en onderwijsinstellingen voor kinderen met ADHD. Een belangrijke reden hiervoor is dat tot voor kort de structurele samenwerking tussen de leerlingenzorg/zorgstructuur in het basisonderwijs enerzijds en voorzieningen voor jeugdzorg en (geestelijke) gezondheidszorg anderzijds zowel op het niveau van het beleid als op dat van de uitvoeringspraktijk geen prioritair aandachtsgebied vormde. Door initiatieven van het ministerie van OCW en meer recent van het ministerie van VWS en het Kabinet (Operatie Jong) is de aandacht voor versterking van de zorgstructuur en de samenwerking met onder meer zorginstellingen centraal komen te staan.

Naar aanleiding van de bevindingen van LCOJ, beschreven in de publicatie “Naar betere zorg voor kinderen met ADHD” kunnen gerichte maatregelen op het terrein van ADHD worden genomen om de regionale samenwerking tussen onderwijs, gezondheidszorg en jeugdzorg te verbeteren. Zo worden er nu door LCOJ en WSNS plus handreikingen met betrekking tot ADHD voor de samenwerkingsverbanden WSNS ontwikkeld.

- 46 Op welke wijze wordt de financiële betrokkenheid van gemeentelijke en provinciale overheden en schoolbesturen bevorderd bij samenwerkingsvormen, zoals in de regio Delfland? 12

Antwoord:

De structurele samenwerking zoals die in Delfland is gerealiseerd kan eerst goed van de grond komen indien op bestuurlijk niveau afspraken zijn gemaakt tussen de provincie/grootstedelijke regio (voor de inzet van Bureau Jeugdzorg en de jeugd-GGz) de gemeente(n) (voor de inzet van de jeugdgezondheidszorg) en schoolbesturen. Gemeenten hebben een belangrijke taak bij de totstandkoming van bestuurlijke afspraken over de inzet van partijen in de zorgstructuur van het onderwijs. Ook het beleidskader jeugdzorg is een belangrijk beleidsinstrument in dit kader aangezien hierin de aansluiting van de jeugdzorg op de zorgstructuur van het onderwijs en lokale netwerken wordt geregeld. In principe gaat het hier om de inzet van reguliere functies van instellingen. De deelname van de jeugd-GGz in het Bureau Jeugdzorg blijkt nog weinig gerealiseerd te zijn. Dit vormt, naast de traag op gang komende aansluiting van Bureau Jeugdzorg op de zorgstructuur van het basisonderwijs in WSNS-verband, een hindernis om de beoogde samenwerking tot stand te laten komen.

- 47 Betekent uw verwijzing naar een ‘8+ groep’ voor hoogbegaafden dat u meer ruimte wilt geven aan ontwikkelingen als bijvoorbeeld ‘Junior High’ te Almere en 2College te Tilburg? Zo nee, aan welke invulling denkt u? 13

Het informatiepunt hoogbegaafdheid primair onderwijs (SLO) is momenteel bezig met de afronding van de inventarisatie naar voorbeelden van good-practices ten aanzien de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen. Daarna zal samen met WSNS plus bekeken worden welke stappen er ondernomen moeten worden om de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen verder te verbeteren. Voorbeelden die genoemd worden, zullen nauwlettend worden gevolgd en een eerste concrete opbrengst is het “compacten” van leermiddelen voor het regulier onderwijs, zodanig dat hoogbegaafde leerlingen er in hun eigen tempo en op grond van hun eigen cognitieve ontwikkeling gebruik van kunnen maken.

- 48 Bedoelt u met uw uitspraak dat bij een omvattende evaluatie van WSNS de relatie met het LGF-beleid zal worden gelegd, dat er gekeken gaat worden naar de ontwikkeling van de leerlingaantallen in het sbao en de diverse vormen van speciaal onderwijs, met name het huidige cluster 3 en 4 onderwijs? Wordt daarbij, conform de toezegging gedaan tijdens het Algemeen Overleg d.d. 9 december 2002 (Kamerstuk 21860, nr. 66), ook de uitstroom uit de eerste twee leerjaren vmbo betrokken? Kunt u aangeven welke onderwerpen nog meer bij deze evaluatie aan de orde zullen komen? 14

Antwoord:

Binnenkort wordt een onderzoek van het ITS verwacht over “Leerlingenstromen in het primair onderwijs”. Hierin worden leerlingenstromen in het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs behandeld. Bij de instroom in het voortgezet speciaal onderwijs wordt ook gekeken naar de herkomst van deze leerlingen (praktijkonderwijs, LWOO en VO).

De evaluatie WSNS schetst de stand van zaken van de leerlingenstromen PO, onderwijs in de klas, schoolbeleid en de samenwerkingsverbanden WSNS. Daarnaast worden ook internationale ontwikkelingen geschetst en wordt een blik op de toekomst gegeven (beleidsscenario's).

- 49 Op welke wijze zal de opdracht aan WSNS+ en het Transferpunt Onderwijsachterstanden tot afstemming en samenhang, zoals beschreven in de vijfde voortgangsrapportage (Kamerstuk 21860, nr. 70) uitgewerkt worden nu het Transferpunt Onderwijsachterstanden stopt per 1 augustus 2004 en Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (GOA) onderhevig is aan forse bezuinigingen? 14

Antwoord:

WSNS plus en het Transferpunt hebben een project opgezet, dat nu door de gezamenlijke Landelijke Pedagogische Centra wordt uitgevoerd.

- 50 Op welke wijze wordt de ondersteuning op maat aan samenwerkingsverbanden vorm gegeven, juist om de geschetste positieve ontwikkelingen een extra, maar vooral structurele impuls te geven? 14

Antwoord:

WSNS plus heeft instrumenten ontworpen, die expliciet gericht zijn om positieve ontwikkelingen een structurele impuls te geven. Scholen en functionarissen binnen samenwerkingsverbanden leren van elkaar door middel van onder meer het project “Kijk en leerroute”, dat uitgaat van het leren van elkaar door middel van netwerken op thema. Ook

de projecten “Anders leren, anders organiseren” en “Afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoefte van de leerling” zijn er op gericht om positieve ontwikkelingen structureel te verankeren. Daarnaast kunnen samenwerkingsverbanden ondersteuning op maat krijgen door de regioconsulenten van WSNS plus.